

Kylä välittää

Päijät-Häme

www.phkylat.fi

Kylä välittää -hankkeen 2009 - 2012 loppuraportti

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

 KOULUTUSKESKUS
SALPAUS

Kylä välittää -hankkeen 2009 - 2012 loppuraportti

Hankkeen tavoitteet Päijät-Hämeessä

1. Kylä toteuttaa lähidemokratiaa

1.1. *Kyläsuunnittelun edistäminen, ohjaaminen ja kehittäminen*
20 kyläsuunnitelmaa

1.2 *Lähidemokratiajärjestelyihin osallistuminen*

3 kunnassa kylät ja paikalliset yhdistykset ovat aktiivisesti toteuttamassa lähidemokratiamallia

3 kunnassa kyläsuunnitelmat huomioidaan kunnan suunnitteluprosessissa

2. Maakunnassa kootaan ja toteutetaan paikallistoimintaohjelma 2009 - 2014

- 1 maakunnallinen paikallistoimintaohjelma vuosille 2010 -2015 sisältäen mittarit tavoitteiden seurannalle
- 10 maakunta- / piiritason yhdistystä tai järjestöä osallistuu kunkin ohjelman laatimiseen ja ottaa vastuuta toimenpiteistä
- 3 aluetason viranomaista tai muuta toimijaa osallistuu kunkin ohjelman laatimiseen ja ottaa vastuuta toimenpiteistä
- paikallistoimintaohjelmien toimenpiteiden toteutuminen, 6 kärkihanketta
- paikallistoimintaohjelmien toimenpiteiden toteutuminen, 6 paikallistason hanketta

2. Hankkeen toteutus

Toteutuksen organisointi ja resurssit

Toteutuksen organisointi ja resurssit

Hankkeen projektipäällikkönä toimii Liisa Helanto 80 %:n työpajalla ja projektisihteereinä 25 % työpajalla Virpi Mustonen (30.4.2012 saakka) ja Kaija Timonen (30.10.2012 saakka). Projektin johtaja on Koulutuskeskus Salpauksen aikuiskoulutuksen johtaja Iiris Pakkanen. Projektin taloushallinnosta vastaa Päijät-Hämeen Koulutus konsernin liikelaitosten yhteiset hallintopalvelut.

Aluetiimi on maakunnassa hankkeen ohjaava ryhmä, joka toimii hankevetäjän tukena ja välittää tietoa hankkeesta / hankkeelle omalle taholle. Aluetiimi toimii valmistelevana työryhmänä tehden esityksiä ohjausryhmälle.

Aluetiimin kokoonpano:

Iiris Pakkanen pj. Koulutuskeskus Salpaus

Timo Kukkonen (varalla Antti Pitkänen), Hämeen ELY-keskus

Lauri Kuukasjärvi, Päijät-Hämeen liitto

Liisa Häme, Päijät-Häme-Leader, ry

Jukka-Pekka Jauhiainen, Etpähä ry

Hannu Markkanen, Päijät-Häme kylät ry

Liisa Helanto, Koulutuskeskus Salpaus, Kylä välittää -hanke, projektipäällikkö

Toteutetut toimenpiteet

1. Kylä toteuttaa lähidemokratiaa

Kyläsuunnittelun edistäminen, ohjaaminen ja kehittäminen

Hankkeen myötä kyläsuunnittelun työtapa on kokenut melkoisia muodonmuutoksia. Työpajoissa on kokeiltu uusia menetelmiä ja jaettu tietoa, opastusta sekä vinkkejä wikispaces -sivustolla. Kyläsuunnitelmat sisältävät nykyään yhä enenevässä määrin turvallisuus- ja maankäyttö asioita. Niiden myötä prosessiin tarvitaan uutta asiantuntijuutta; Vierumäen kylässä kokeiltiin menetyksellä mm. LAMK:n arkkitehtilinjan miljöösuunnittelijoita ja poliisia Päijät-Hämeen pelastuslaitoksesta. Taulukkomuotoiset suunnitelmat syntyivät ”Yhteistyöllä Vierumäki nousuun ”-hankkeen työpajoissa, jossa kyläasiamies oli ohjaajana.

Yhteistyökumppaneita on haettu kylän kehittämiseen mm. ProAgria Hämeen ”Löytöretkiä Päijät-Hämeen kyliin” ohjaajista. Kun lähdettiin yhdessä liikkeelle, tavoitettiin laajemmin asukkaita. Ajatuksena oli, että kyläsuunnitelma voisi syntyä helposti osana kylän maisemallisten ja kulttuuristen arvojen pohdintaa. Tällaisia kyliä oli Kellosalmi - Virmaila (Padasjoki) ja Hollolan kirkonseutu, joiden suunnitelmia täydennettiin mm. kyläpalveluiden ja viestinnän osalta.

Kestävä kylä -suunnittelukortteja on esitelty alueen kaikissa kunnissa, yhteensä 12 kylässä. Esittely jälkeen menetelmän käyttöön on päädytty vain Asikkalan Urajärvellä ja Lahden Liipolassa. Urajärvellä kyläläiset ovat nyt mukana suunnittelemassa valokuituverkkoa ja hakemassa kyläkuidun investointiavustusta – uskoa elävään maaseutuun on siis saatu. Liipolassa taas mennään projekti kerrallaan – ensin käännetään roskien lajitteluohjeet venäjäksi!

Hanke on toiminnallaan tavoittanut 40 kylää, joka edustaa 42 % maakunnan kylistä. Kyläsuunnittelua on ohjattu 9 kylässä, joka on vain 45% tavoitteesta.

Kyläsuunnittelua Liipolan asukastuvalla. Orimattilan kyläjohtokuntien jäseniä ryhmäkuvassa Virenojalla.

Lähidemokratiajärjestelyihin osallistuminen

Vuonna 2010 Päijät-Hämeessä lähidemokratiakeskustelua hallitsi UusiKunta -kuntajakoselvitys. Yleisen keskustelun seuraaminen ja siihen osallistuminen, toimivan lähidemokratiamallin aikaansaamiseksi, oli hankkeen toiminnan kannalta keskeistä. Hanke toi myös ensimmäistä kertaa Suomessa kootusti esiin eri vaihtoehtoja. ”**Kuluuko**

maaseudun ääni kuntaliitoksissa?” -seminaari oli suunnattu päättäjille, viranomaisille, kylä- /asukas- ja yhdistystoimijoille. Tilaisuus oli erittäin onnistunut, ja medianäkyvyyttä saatiin mm. TV2:n alueuutisissa, paikallislehdissä ja MaaseutuPlus lehdessä.

Elokuussa kutsuttiin sitten koolle **Maaseutuvaikutusten arviointityöpaja**, jossa UusiKunta sopimusten arviointia ohjasivat professori Hannu Katajamäki/ Vaasan yliopisto, Cristell Åström/ Kuntaliitto ja Hanna-Mari Kuhmonen/ maa- ja metsätalousministeriö. Työpajat tuloksia esitettiin mm. Kuntalehdessä.

Uutta maakunnan kokoista kuntaa ei syntynyt Päijät-Hämeeseen. Keskustelu lähidemokratiajärjestelyistä ja paikallisesta vaikuttamisesta vaikenä vuodeksi. Osmo Soininvaaran vetämä prosessi koettiin maakunnassa traumaattisena, ja siihen reagoitiin jopa käynnistämällä valtakunnallinen ”kapinaliike”.

Kuntalain uudistus vauhdittaa keskustelua

Lähidemokratia nousi keskeiseksi asiaksi kuntauudistuksessa, ja uuden kuntalain valmistelussa alkuvuodesta 2012. Kylä välittää -asiamiehet olivat mukana valmistelevissa työryhmätapaamisissa, joiden tuloksena kansalaisjärjestöjen lähidemokratia-aloite jätettiin kuntaministerille. Suomessa käytössä olevista lähidemokratiamalleista tehtiin selvitys kesän aikana. Tutkija ja selvitysnainen Ritva Pihlaja kertoi heti tuoreeltaan selvitystyön ehdotuksista **”Lähidemokratiamallit suurennuslasin alla”** -tilaisuudessa lokakuussa. Tilaisuus toteutettiin yhteistyössä Päijät-Hämeen liiton ja Etelä-Suomen Sanomien kanssa. Yhteistyökuvion kautta keskustelutilaisuutta ja kuntavaalipaneelia saatiin markkinoitua paremmin, ja kuulijoita paikan päällä Lahden Fellmanniassa olikin yli 100. Tilaisuutta voitiin seurata myös netin välityksellä.

Maaseutuvaikutusten työpaja Lahdessa ja lähidemokratiaseminaari Fellmannian auditoriossa.

Aluevaikuttaminen maakunnassa

Orimattilan kyläjohtokunnat ovat kaupungin hallintoon kiinteästi kuuluvat elimet, joilla on myös alueensa kehittämistä vastuu. Käytännössä tämä tarkoittaa ajan tasalla olevaa kyläsuunnitelmaa, mutta Orimattilan kylistä ainoastaan Artjärvellä on entisenä kuntana oma ”kyläbudjettinsa”. Kaupungin kutsumana kyläjohtokunnat kokoontuvat säännöllisesti, ja kyläasiamies kutsutaan usein mukaan tapaamisiin. Asiamies on myös avustanut alueellisten kehittämissuunnitelmien ja kyläturvallisuussuunnitelmien laadinnassa.

Hollolan mallissa toimii viisi lähineuvostoa. Valtuustokauden päättyessä järjestelmä kuitenkin puretaan, koska kytkentä osaksi kunnan luontaisia toimintajärjestelmiä puuttui. Kunnanjohtaja Räsänen on esityksessään 10.10 todennut, että toimijoilla oli erilaisia

odotuksia ja neuvostojen rooli jäi epäselväksi. Toisaalta tunnustetaan, että on kehitettävä uusia väyliä, mitä kautta kuntalaisluottamus vahvistuu. Toimivat lähi- ja paikallisyhteisöt sekä elinvoimainen kansalaisyhteiskunta ovat välttämätön edellytys kansalaisten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Kyselyn ja analyysin jälkeen päätettiin jäädä odottamaan kuntalain muutoksia ja uusia lähidemokratian malleja, vaikka kyläasiamies innostikin kuntaa ryhtymään asiassa valtakunnan pilotiksi.

Kyläneuvottelukuntien tai vastaavien kokouksiin on osallistuttu Asikkalassa, Hartolassa, Padasjoella, Kärkölässä ja Nastolassa. Tällaiset foorumit toimivat pääasiassa kunnan tiedottamisen välineenä kokoontuessaan vain 1-2 kertaa vuodessa. Tapaamisissa esiteltiin kyläsuunnittelun eri vaihtoehtoja ja innostettiin kyläiä päivittämään/ uudistamaan suunnitelmiaan. Heinolassa kokoontumisia ei ole ollut, koska maaseutupalvelut ostetaan Sysmästä ja siellä tällaista käytäntöä ei ole viimeaikoina enää ollut.

Päijät-Hämeessä on v.2000 - 2004 tehty kuntakohtaisia kyläohjelmia Asikkalassa, Hartolassa, Heinolassa ja Kärkölässä. Ohjelmat ovat jääneet kuolleeksi kirjaimiksi, vaikka ne aikanaan ovat valtuustoissa käsitelty. Kyläasiamies selvitti, onko kiinnostusta saattaa ne ajan tasalle, mutta sekä kuntaedustaja että kyläien toimijat katsoivat, ettei niille nyt ole tarvetta. Jotain toivon kipinää kuitenkin on; Nastolassa kyläien yhteiseksi järjestöksi on elvytetty Nastola-seura; nähtäväksi jää millaisia kehittämissajatuksia se nostaa esiin. Kunnan kanssa on sovittu, että kyläsuunnitelmien valmistuessa, kunnan eri sektorivirkamiehet kutsutaan koolle miettimään, miten ajatuksia voidaan viedä eteenpäin talousarvioon saakka. Jonkinlainen menettelytapa on siis kirjattu toimijoiden kesken.

2. Paikallistoimintaohjelman 2010 – 2015 kokoaminen ja toteuttaminen

Ohjelman synty

Päijät-Hämeen kylätoimintaohjelman v. 2004 - 2009 sosiaalinen tilinpäätös laadittiin Håkan Björkin avustamana. Työpajan lisäksi tehtiin kyläkysely, johon saatiin vastauksia 39 kylältä. Seminaari, ”**Kohti viihtyisiä ja elinvoimaisia kyliä?**”, esitteli ohjelman sosiaalisen tilinpäätöksen sekä yhteiskunnallisen yrittäjyyden esimerkkejä Ruotsista.

Uuden paikallistoimintaohjelman valmistelu aloitettiin järjestämällä koko maakunnan kattava aktivointikiertue yhteistyössä Leader-ryhmien kanssa. Keskeisten teemojen löytämiseksi tehtiin ohjelmakysely, johon oli valtakunnan tason maaseudun kehittämissuunnitelmista valittu sellaiset toimenpide-esitykset, joihin alueen toimijoilla on mahdollisuus vaikuttaa suoraan tai välillisesti; 45 vastausta maaseudun kehittäjiltä.

Miljöosuunnitelmia Heinolan Vierumäellä.

VIISI TULEVAISUUSIKKUNAA -ohjelman julkistamistilaisuus.

Lisäksi järjestettiin 4 työpajaa, joissa kylä- ja kehittämistoimijoiden kanssa käytiin läpi eri teemoja, kuten toimintaympäristön muutostekijöitä (PESTE), nykyisen ohjelman analysointia ja painopisteiden tarkistusta sekä sosiaalisen tilinpidon mahdollisuuksia tulosten mittaamisessa. Lopuksi ohjelmatyöhön valjastettiin tulevaisuuden tutkimuksen harrastajat. Näissä tapaamisissa tuli entistä selvemmin esiin kestävän kehityksen vaatimus. Niinpä ohjelman rakennettiin arvoille ja asenteille. Yhden vision sijaan päädyttiin avaamaan useita tulevaisuuden ikkunoita.

VIISI TULEVAISUUSIKKUNAA -julkaisu valmistui toukokuun lopussa v. 2011, ja se postitettiin kuntapäätäjille ja virkamiehille, alueviranomaisille ja kylätoimijoille sekä muille yhteistyötahoille. Varsinainen julkistamistilaisuus oli kuitenkin vasta 15.8, jolloin juhlittiin Päijät-Hämeen kylät ry:n 15-vuotisjuhlia. Loppu vuodesta julkaistiin myös YouTube -videot VIISI TULEVAISUUSIKKUNAA -teemoista.

Tulos: 5 maakunta- / piiritason yhdistystä ja 11 aluetason viranomaista tai muuta toimijaa on osallistunut ohjelman laatimiseen ja ottaa vastuuta toimenpiteiden toteutuksesta.

Kärkihankkeiden toteutukseen osallistuminen

Kyläasiamies osallistui ohjelman kannalta tärkeiden teemojen edistämiseen ja hankkeiden käynnistämiseen sekä ohjausryhmätyöhön. Näitä kärkihankkeita oli suunnittelussa tai toteutuksessa kaikkiaan 11 kpl. Maakuntaan on näin muodostunut maaseutuhankkeiden verkosto, joka yhteisillä työpajoilla ja tempauksilla pyrkii innostamaan asukkaita kehittämiseen. Ks. tilasto-osa.

Tavoitteiden toteutuminen:

- 10 maakunnallista/ seudullista paikallistoimintaseminaaria – toteutunut 10
- kysely paikallisille yhdistyksille ja asukkaille - toteutettu v.2010
- hyviä käytäntöjä tuodaan arviointiin ja levitykseen – viestintäkisa v. 2011 netissä
- yleisötilaisuuksiin, messuille, markkinoille tms. osallistuminen osastolla tai ohjelmalla, osallistutaan 6 tilaisuuteen – toteutunut 8 kpl
- maakunnallisen kyläohjelman 2004 - 2009 loppuarviointi, laaditaan sosiaalisena tilinpäätöksenä – koottu ”Kohti viihtyisiä ja elinvoimaisia kyliä?” -julkaisu v.2010

Professori Hannu Katajamäki Voimistuvat kylät -seminaarissa ja tutkija Ritva Pihlaja sosiaalisen tilinpidon seminaarissa Lahdessa.

Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kokonaiskustannukset Päijät-Hämeessä ovat xxx, xx euroa.

3. Hankkeen toiminnasta tiedottaminen

Hankkeen toiminnasta tiedotettiin Päijät-Hämeen kylien kyläkirjeissä, joka ilmestyivät 5-6 kertaa vuodessa. Kyläportaali www.phkylat.fi ja Facebook-sivut vastasivat nopean tiedottamisen tarpeeseen. Kyläasiamies kirjoitti myös blogia, mutta keskustelua esim. ohjelmatyöstä ei ole sen kautta syntynyt.

Tiedottamisyhteistyötä on tehty Maaseuturahoitus tutuksi -hankkeen kanssa. Mm. YouTube -videot VIISI TULEVAISUUSIKKUNAA -ohjelman toteutusideoista tehtiin yhdessä. Sosiaalisen median käyttöä vielä opetellaan, mutta maaseudun ääni näyttää kuuluvan paljon voimakkaampana ja kiinnostavampana jaetun Facebook -tiedotusaineiston ansiosta. Maaseuturahoitus tutuksi -hanke järjesti kaksi kertaa Kylähankkeiden treffit, jotka verkottivat toimijoita oivallisesti.

Aktiivisesti on myös etsitty uusia kontaktipintoja mm. Vapaaehtoistyön viikon avajaistapahtumassa, Tieteiden Yössä ja Sadonkorjuutapahtumassa Lahdessa. **Kuokkavieras** -kampanja nosti esille hämäläisiä kesätapahtumia, kylien yhdistyksiä ja vapaaehtoistoimintaa sekä maaseuturahoitusta, jonka avulla kyliä on kehitetty paikallislähtöisesti. Vanha Kuokkavieras -perinne elvytettiin myönteisessä mielessä. Tapahtumien järjestelyjä testattiin tietysti kesäisen rennosti, ja ajatuksia jaettiin yhteistyökumppanien Yle Radio Hämeen ja Yle Radio Lahden lähetyksissä.

Vierailu mediatalo ESA:aan poiki ajatuksen hyperlokaalista tablettitiedottamisesta, ja maaseudun kirjeenvaihtajaverkostosta. Hyperlokaalit uutiset ovat erityisen paikallisia uutisjuttuja, joita tuottavat maaseudulla aktiivisesti toimivat ihmiset. Tätä ajatusta kehitellään eteenpäin yhteistyössä Maaseuturahoitus tutuksi -hankkeen kanssa.

Kaikki hankkeessa tuotettu tieto löytyy Päijät-Hämeen Kylät ry:n internet -sivuilta ja kyläsuunnittelun osalta myös wiki-sivustolta <http://kestavakyla.wikispaces.com/>

4. Yhteistyökumppanit

Seminaarien ja työpajojen yhteydessä yhteistyökumppaneita oli laajasti: Voimistuvat kylät -seminaarissa mukana oli evl. kirkko, Lahden museo, Päijät-Hämeen Liikunta ja Urheilu, Lakes/ Hyvinvointiklusteri ja Päijät-Hämeen hyvinvointipalveluiden kehitys ry. Maaseutuvaikutusten arviointityöpajassa mukana olivat myös ELY-keskus, maa- ja metsätalousministeriö ja Kuntaliitto. Kärkihankkeiden suunnittelussa ja ohjauksessa yhteistyötä syntyi mm. Päijänne-Leaderin ja Etpähän, ProAgrarian, Päijät-Hämeen liiton, Helsingin yliopistokeskus Palmenian, Lahden Ammattikorkeakoulun, Päijät-Hämeen Pelastuslaitoksen ja eri kylien toimijoiden ja yrittäjien kanssa.

5. Toteutuksen arviointia

Yleistä

Vuosi 2010 oli maakunnallisesti merkittävä, koska kuntaliitosesitys hylättiin kaikissa kunnissa selvin luvuin. Tämä lähes koko vuoden kestänyt prosessi verotti voimia niin

kylien aktiiveilta kuin kuntapäätäjiltäkin. Kehittämistoimia ei vielä seuraavana vuonnakaan juuri kukaan jaksanut ajatella.

Luultavasti tästä johtuen kyläsuunnitteluun ei ollut kysyntää, ja tavoitteeksi asetetut 20 kyläsuunnitelmaa jäivät toteutumatta. Jotta tavoitteet kyläsuunnittelun ja toimivan lähidemokratian muotojen löytämiseksi olisivat toteutuneet, olisi vuosi 2012 pitänyt käyttää vain näiden aihealueiden edistämiseen. Hankkeen koordinointi loppuvaiheessa, jatkohankkeen suunnittelu sekä uuden ohjelmakauden valmistelu söivät työtunteja tältä tehtävältä. Lisäksi projektisihteerin vaihtuminen, ja lopulta pois jääminen kokonaan, lisäsi hallinnollista työtä entisestään. Koko hankkeen aikana projektipäällikön työpanos ei riittänyt kaikkien maakunnallisten tehtävien hoitamiseen.

6. Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Kyläsuunnittelu ja lähidemokratiajärjestelyt

Kylä välittää -hankkeen rooli kuntaliitoskeskustelussa oli erilaisten lähidemokratiamallien esittely siinä vaiheessa, kun asukkaat joutuivat miettimään, mitä maakunnankokoinen UusiKunta tarkoittaa maaseudun palveluiden ja asumisen kannalta.

Ensimmäistä kertaa kokeiltiin myös **maaseutuvaikutusten** arviointityökalua, joka pyrkii tekemään näkyväksi asukkaille ja päättäjille sopimusten ja strategioiden todelliset vaikutukset maaseudun arkeen. Mikään muu taho ei maakunnassa ollut hereillä ja valmis vastaamaan asukkaiden tiedontarpeeseen, siksi Kylä välittää -hankkeen toimintaa arvostettiin myös valtakunnallisesti.

Lähidemokratian noustessa uudelleen esiin kuntalain muutoskeskustelussa oli hanke taas aloitteellinen ja haastoi maakuntaliiton ja ESS seminaarin toteutukseen kuntavaalien alla v.2012.

Hankkeen toteutuksen aikana lähidemokratia-asia ei kuitenkaan edistynyt käytännön tasolla; päinvastoin Hollolan kunta päätti purkaa lähidemokratianeuvostot.

Jotta lähivaikuttamisen pöydässä olisi neuvoteltavaa, tulisi alueellisten suunnitelmien olla ajan tasalla. Jotta toimijoita kiinnostaisi tehdä kylien tulevaisuustyötä, tulisi olla mekanismi, jolla se liitetään kunnan toiminta- ja taloussuunnitteluun. Tässä tämä kaksoiskierre, jonka salaisuus tulisi selvittää.

Paikallistoimintaohjelma, yhteiskunnalliset vaikutukset

VIISI TULEVAISUUSIKKUNAA -ohjelma sai yhteistyötahoilta kiitosta raikkaasta esitystavasta ja luettavuudesta. Ohjelmassa ehdotetaan seurantakohteita, jotka voidaan tulkita myös sosiaalisen tilinpidon mittareiksi. Menetelmä on oikeastaan ainoa, jolla yhteiskunnallisen toiminnan tuloksia voidaan mitata, ja tämä näkemys jaettiin mm. PalveluSantran toimijoiden kesken. Yhdessä perehdyttiin uusiin ohjelmiin ja niiden käyttökokemuksiin Helsingissä ja suunniteltiin päijäthämäläistä osaamiskeskittymää menetelmään liittyen. Parhaan (ja ainoan) sovelluksen esteeksi muodostuneen hinta. Hanke on kuitenkin onnistunut jakamaan tietoa ja kokemuksia asiasta, joka on selvästikin huomisen työkalu esim. yhteiskunnallisen yrittäjyyden lisääntyessä.

Paikallisten toimijoiden VIISI TULEVAISUUSIKKUNAA toimii myös uuden ohjelmakauden Leader -ohjelmien pohjapaperina.

7. Ehdotuksia jatkotoimiksi

Kylä välittää -hankkeen teemat ovat edelleen hyvin ajankohtaisia ja olisi hyvä jatkaa työtä niin, että Päijät-Hämeen osalle tullut hallinnollinen vastuu laajan kokonaisuuden toteutuksesta kevenisi. Yhteistyötä hankemaakuntien kesken tulee kuitenkin jatkaa, sillä vasta kolmantena vuotena toimintamallit alkoivat luontevasti siirtyä alueelta toiselle, ja kyläasiamiesten erilaiset vahvuudet otettiin paremmin käyttöön.

Jotta alkuun saatu työ jatkuisi v. 2013-2014, Hämeen Kylät ry on jättänyt **Yhdessä tulevaan** – Aasukkaat, kylät, yhdistykset ja kunnat Hämeessä -hankkeen rahoitushakemuksen Hämeen ELY-keskukseen. Osatoteuttajana hankkeessa on Päijät-Hämeen kylät ry.

Pidemmällä tähtäyksellä kyläasioiden koordinoivaa toimintaa tulisi rahoittaa pitkäkestoisesti Leader-ryhmien kautta v. 2014 -2020.

Kylä välittää / Päijät-Häme/ tilasto-osa

Maakunnalliset ja seudulliset seminaarit/työpajat 10 kpl/ toteutunut 100%

- 2010 Kuuluuko maaseudun ääni kuntaliitoksissa?
- 2010 Paikallista demokratiaa vai ei? Järjestöt sivuraiteelle vai ei? Villähde
- 2010 Maaseutuvaikutusten arviointityöpaja
- 2010 Kylät ja uusiutuvat identiteetit Päijät-Hämeessä/ Voimistuvat kylät, Asikkala
- 2010 Kohti viihtyisiä ja elinvoimaisia kyliä?
- 2010 Päijät-Hämeen ohjelmatyöpajat Asikkala, Hollola, Nastola, Lahti
- 2010 ITSE-työpajat/ 10 kpl
- 2011 Kyläpäällikkötapaaminen Lahdessa
- 2011 Kalastaja-Eemelin verkottumispäivä Asikkalassa
- 2012 Lähidemokratiamallit suurennuslasin alla

Kärkihankkeet 11 kpl/ toteutunut 183 %

- 2010 Sadan megan maakunta/ Päijät-Hämeen liitto
- 2010 Maalta maailmalle / Päijänne-Leader ry
- 2010 Erehdykset ja unohdukset salliva asuinympäristö / P-H pelastuslaitos
- 2011 ALKU–esiselvityshanke (Luonnon ja kulttuuriympäristön vetovoimahanke)/ ProAgria Häme ry
- 2011 Maaseuturahoitus tutuksi/ Päijänne-Leader ry
- 2010 Kalkkisten kylämatkailun kehittäminen/ Kalkkisten kyläyhdistys ry
- 2011 HALOO-hanke/ Päijät-Hämeen hyvinvointipalvelujen kehitys ry
- 2012 Löytöretkiä Päijät-Hämeen kyliin -hanke
- 2012 Kestävä kylä - avaimia muutokseen /Hämeen Kylät ry, Päijät-Hämeen kylät ry, Järvi-Suomen Kylät ry
- 2012 Yhdessä tulevaan /Hämeen Kylät ry, Päijät-Hämeen kylät ry
- 2012 Uutta liiketoimintaa maaseudulle luontoa hyödyntäen/ Green care koulutushanke/ ProAgria

Paikalliset hankkeet 5 kpl/ toteutunut 83%

- 2010 Lähiruokamessut Kylämarkkinoilla 2011
- 2010 Päijät-Hämeen kyläportaali
- 2011 Yhteistyössä Vierumäki nousuun -hanke
- 2011 Yhteen hiileen / Sysmän kunta
- 2012 Yhteen hiileen 2 / Sysmän kunta

Kylät, jossa hanketta on toteutettu, 40 kpl – toteutunut 67 %

Liipola	Koivula-Myllylä	Kalho
Artjärvi kk	Tietävälä	Pääsinniemi
Nostava	Tönnö	Kellosalmi-Virmaila
Luhtikylä	Nastolan Uusikylä	Kärkölän eteläiset kylät
Hartola kk	Kuivanto	Okeroinen
Padasjoki kk	Ruuhijärvi	Lusi
Orimattila kk	Koitti	Villähde
Nastola kk	Kumu-Lepsala-Kuivajärvi	Kalkkinen
Ravioskorpi	Äinäa-Vähimaa	Hollola kk
Maakeski	Kurhila-Hillilä	
Heinola kk	Viitaila	
Järvelä	Lappila	
Vääksy	Vierumäki	
Sysmä kk	Auttoinen	
Hollola/ Salpakangas		
Hämeenkoski kk		
Heinola		

Kyläsuunnitelmat 9 kpl / toteutunut 45 %

Artjärvi

Urajärvi

Lintula-Myllylä

Tönnö

Virenoja

Pakaa-Tietävälä

Äinäa-Vähimaa

Kellosalmi-Virmaila

Hollola kk